

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวคิด และหลักการ ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.1.1 ความหมายของกีฬา

2.1.2 ความหมายของการพัฒนา

2.1.3 ความหมายของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.1.4 ความหมายของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ

2.2 ปรัชญาและแนวความคิดของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.3 วัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.4 แนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของประเทศไทย

2.5 แนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ในสถาบันอุดมศึกษา

2.5.1 โครงสร้างการบริหารงานกีฬา ในสถาบันอุดมศึกษา

2.5.2 โครงการรับนักกีฬา เพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อ ความเป็นเลิศของสถาบันอุดม

ศึกษา

2.5.3 กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

2.5.4 โครงการรับนักกีฬาเพื่อส่งเสริมกีฬา เพื่อความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดม

ศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1. ความหมายของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

ในส่วนนี้จะได้นำเสนอ ความหมายของกีฬา ความหมายการพัฒนา ความหมายกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ความหมายการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรกีฬา ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาโดยตรง ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของกีฬา (Sports)

ไวรศักดิ์ เพียรชอบ (2520) กล่าวว่า กีฬา(sports) คือกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนาน และแสดงออกซึ่งความสามารถ ความงดงามด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกายในเวลาว่าง เป็นไปตามกฎเกณฑ์ และระเบียบที่วางไว้

Singer (อ้างถึงใน ประวัติ เสงี่ยม, 2530) ได้อธิบายว่า กีฬา(Sports) คือกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกันระหว่างองค์การ ที่มีการบริหารโดยเฉพาะกับกฎกติกาที่มีการกำหนดไว้แล้ว ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์และจำกัดกระบวนการทางพฤติกรรมมนุษย์ การกีฬาเกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือการทำลาย และผลลัพธ์ที่ระบุไว้แน่นอนวัดได้โดยอาศัยทักษะทางร่างกายเป็นสำคัญ

Slusher (อ้างถึงใน ครองชัย พรหมเทพ, 2540) ได้ให้ความหมายว่ากีฬาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่จะทำให้คนมีทั้งความสนุกและความเศร้า

2.1.2 ความหมายของการพัฒนา (Development)

คำว่า “พัฒนา” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2493 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2521) ให้ความหมายว่า ความเจริญเติบโต หรือความก้าวหน้า

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (อ้างถึงใน พรพิมล พงศ์สุวรรณ, 2527) บอกว่าคือการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน (Planned change) สิ่งที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงต้องต่างไปจากเดิม ซึ่งวิชัย บุตรทรัพย์(อ้างถึงในวัชรพงศ์ สุขรักษ์, 2535) ได้เน้นว่า ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น (Change for betterment) หากการเปลี่ยนแปลงในทางที่เลวลงไม่ใช่การพัฒนา ต้องเปลี่ยนไปในทางที่ดีกว่าเจริญกว่า สวยกว่า หรือมั่นคงกว่าเดิมกว่าเดิมจึงจะเรียกว่า “พัฒนา” สำหรับ ดิเรก ฤกษ์หว่าย(อ้างถึงใน พรพิมล พงศ์สุวรรณ, 2527) บอกว่า “การพัฒนา” หมายถึง กระบวนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้เกิดความเสมอภาค และความเป็นธรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยน้อยที่สุด เป็นกระบวนการที่สามารถกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง มีโครงสร้าง และมีระบบการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม

ดังนั้น ความหมายของ “การพัฒนา” จึงสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายและกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า สวยงามกว่า และมั่นคงกว่าเดิม

2.1.3 ความหมายของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (Sports For Excellence)

เป็นกีฬาที่อาจจะใช้ได้หลายคำ แต่สำหรับจุดมุ่งหมายแล้ว เป็นกีฬาเพื่อการแข่งขันความเป็นเลิศทางกีฬา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ คือ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (อ้างถึงใน ครองชัย พรหมเทพ, 2540) กล่าวว่าไว้ว่า

1. กีฬาเพื่อความชนะเลิศ (Top Sports) หมายถึง กีฬาที่จัดขึ้นเพื่อแข่งขัน โดยมุ่งหวังทางประสิทธิภาพสูงสุดทางการกีฬา หรือเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬา
2. กีฬาอาชีพ (Professional Sports) หมายถึง กีฬาที่ผู้เล่นมีเจตนาหรือมุ่งหวังจะหารายได้ เพื่อเลี้ยงชีพ

กีฬาเพื่อการแข่งขัน หมายถึง กีฬาที่ใช้สำหรับการพัฒนาคุณภาพ ของนักเรียนหรือผู้ที่มีความสามารถดีเด่นทางด้านกีฬา ให้ได้รับโอกาสที่จะแสดงความเป็นเลิศทางกีฬา (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2533)

จรวพร ธรณินทร์ (2534) กล่าวว่า กีฬาเพื่อการแข่งขัน คือ การพัฒนากีฬาสำหรับผู้ที่มีความสามารถด้านกีฬา มีพรสวรรค์ และพรแสวง พอใจเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นแชมป์เปี้ยนในโอกาสต่อไป

ดังนั้น ความหมายของ “กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ” จึงสามารถสรุปได้ว่า เป็นกีฬาเพื่อการแข่งขัน ที่มุ่งหวังทางประสิทธิภาพของนักกีฬา ให้ได้รับโอกาสที่จะแสดงความเป็นเลิศทางกีฬา เพื่อเป็นแชมป์เปี้ยนในโอกาสต่อไป

2.1.4 ความหมายของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (Development Sports for Excellence)

ในที่นี้จะได้นำเอาความหมายของ “การพัฒนา” ที่มีความหมายว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมาย และกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า สวยงามกว่า และมีความมั่นคงกว่าเดิม รวมกับ ความหมายของ “กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ” ที่มีความหมายว่า เป็นกีฬาที่มีการแข่งขัน ที่มุ่งหวังทางประสิทธิภาพของนักกีฬา ให้ได้รับโอกาสที่จะแสดงความเป็นเลิศทางกีฬา เพื่อเป็นแชมป์เปี้ยนในโอกาสต่อไป

การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จึงสรุปได้ว่า หมายถึง เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมาย และกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันกีฬา ที่มุ่งหวังทาง

ประสิทธิภาพของนักกีฬา ให้ได้รับโอกาสที่แสดงความเป็นเลิศทางกีฬา และเพื่อเป็นแชมป์เปียน ฟินิจ กุลละวณิช (2539) ให้กล่าวว่า นักกีฬาที่จะเป็นเลิศได้ต้องประกอบด้วย

1. พรสวรรค์ คือเกิดขึ้นมาเก่ง หรือการมีกายวิภาคเอื้ออำนวยอยู่แล้ว
2. ได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้อง
3. ได้รับประทานอาหารที่ถูกต้อง

สันติภาพ เตชะวนิช (อ้างถึงใน สยามโพสต์, 2541) การที่จะสร้างมาตรฐานกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ควรมีการปรับปรุงด้านต่างๆ ดังนี้

1. อำนวยสะดวกในการฝึกซ้อมและแข่งขัน
2. สร้างสนามฝึกซ้อมให้พอและกระจายสู่ภูมิภาคให้มากที่สุด
3. สร้างนักกีฬาเข้าสู่ระบบอาชีพ
4. ประชาสัมพันธ์ด้านกีฬาให้มาก
5. ต้องสนับสนุนงบประมาณกีฬาอย่างเต็มที่

อำนาจ สุวรรณศิริ (2531) ได้กล่าวถึง การพัฒนานักกีฬาของชาติไว้ว่า เป้าหมายของรัฐในการพัฒนานักกีฬาของชาติ

1. เพื่อคุณภาพชีวิต หรือเพื่อพัฒนาสุขภาพ และอนามัยส่วนบุคคลให้ดีขึ้น อันเป็นการพัฒนาทรัพยากรของชาติ

2. เพื่อความเป็นเลิศทางกีฬาในการประลองแข่งขันทุกระดับ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (3527) ได้ให้ความสำคัญว่า ควรจะต้องวางแผนพัฒนาไปใน 2 ประการ คือ

1. การพัฒนานักกีฬาเพื่อมวลชน
2. การพัฒนานักกีฬาเพื่อการแข่งขัน หรือ เพื่อประสิทธิภาพของนักกีฬา

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ (Excellence)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่สัมฤทธิ์ผลหรือเพื่อความเป็นเลิศนั้น ปี ค.ศ. 1977 บริษัท แมคคินซีย์ (Mckinsey) ได้ศึกษาค้นหาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวคือ (1) กลยุทธ์ (2) รูปแบบของโครงสร้างองค์กร และการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จของกิจการธุรกิจ ในที่สุดได้ขยายขอบเขตการศึกษา และได้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างน้อยที่สุดมี 7 ตัวแปร

1. โครงสร้าง (Structure)
2. กลยุทธ์ (Strategy)
3. คนหรือพนักงาน (People/Staff)
4. สไตล์การบริหาร (Management Style)

5. ระบบและวิธีการ (System & Procedures)

6. คุณค่าร่วม (Guiding Concepts & Shared Values)

7. ฝีมือ (Skill)

จึงเรียกตัวแปรเหล่านี้ว่า โครงร่างพื้นฐาน 7-S (Mckensey 7-S framework)

แนวคิดเกี่ยวกับโครงร่างพื้นฐานและคุณลักษณะของความเป็นเลิศ (Excellence) ในเชิงบริหารที่นำเสนอ เน้นในองค์การธุรกิจ สำหรับการบริหารพลศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ควรจะต้องประกอบด้วยตัวแปรสำคัญอย่างน้อย 4 ประการคือ

1. องค์การคล่องตัวและระบบเรียบง่าย (Organization Fluidity and Simplifying Systems)

การจัดองค์กรให้เกิดความคล่องตัวจะได้ผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงจะต้องจัดองค์กร ที่มีขนาดเล็กระหว่าง 6-12 คน โดยมีระบบมาตรฐานร่วมอันเดียวกันกับองค์กรใหญ่ องค์กรที่คล่องตัวนั้นใช้ระบบสื่อสารแบบไม่เป็นทางการกับระบบเฉพาะกิจ

ส่วนระบบที่เรียบง่ายขององค์กรนั้นต้องกระชับและง่าย ๆ ดังนี้

1.1. มีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นข้อและสั้น ๆ เพียง 2-3 ข้อ

1.2. มีระบบข้อมูล และตัวเลขที่ กระชับ และเลือกตามเฉพาะส่วนที่มีความสำคัญอย่างใกล้ชิด

1.3. ระบบบันทึกงานต้องได้ความหมายและสั้น ๆ เรียกว่า บันทึกหน้าเดียว

1.4. เน้นระบบรายงานผลโดยสรุปเป็นข้อและสั้น ๆ

2. สไตล์การบริหารที่สัมผัสงานอย่างใกล้ชิด (Management Style by Hand-on)

ผู้บริหารลงมาสัมผัสงานอย่างใกล้ชิด กับการปฏิบัติงานจริงๆ ร่วมกับผู้ร่วมงานในบางโอกาสที่เหมาะสม จะช่วยให้บรรยากาศในองค์กรมีชีวิตเพิ่มมากขึ้น และเป็นการนิเทศงาน หรือตรวจสอบนโยบายสู่การปฏิบัติ

ส่วนผลพลอยได้ที่สำคัญคือ ผู้ร่วมงานจะมีขวัญและกำลังใจเพิ่มขึ้นและมีความเชื่อมั่นในองค์กรและผู้บริหาร

3. ความมีอิสระ ในการทำงาน และความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ(Autonomy and Entrepreneurship)

การมอบความมีอิสระในการทำงานให้กับผู้ร่วมงานจะกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)และความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้องค์การประสบผลสำเร็จอย่างมั่นคง

4. ชีคคุณค่าร่วมด้วยหลักคุณธรรม(Shared Values by Virture)

คุณค่าร่วมหรือสิ่งที่พึงยึดปฏิบัติในองค์การร่วมกันนั้น นักบริหารที่ดีควรจะต้องยึดถือคือ หลักคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย (1) ความยุติธรรม (2) ความกล้าหาญ (3) การควบคุมตนเองหรือ การประมาณตน (4) ความซื่อสัตย์สุจริต (5) ศีลธรรมจรรยา และ(6) ยึดความถูกต้องด้วยหลักวิชาการ (ปรีชา กลั่นรัตน์, 2536)

2.2. ปรัชญาและแนวคิดของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา (Education Philosophy and theory in sports)

“ปรัชญา” หมายถึง แนวคิด ความเชื่อที่เกิดจากความคิดของนักปราชญ์หรือนักปรัชญา แต่ละคน แต่ละกลุ่ม ซึ่งมีแนวความคิดหลากหลาย แตกต่างกัน ออกไปตามลัทธิต่างๆ(พีระพงศ์ บุญศิริ, 2536) ดังต่อไปนี้

“ปรัชญา” หมายถึง ความรักในความรู้ (The love of wisdom) และปรัชญาทางพลศึกษา เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ ที่ต้องการเคลื่อนไหว (Man mover because he must move) สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความคิด เกิดความเข้าใจในเหตุผล และวิธีการ (ฟอง เกิดแก้ว, 2520)

ความหมายของ “ปรัชญา” ดังกล่าวข้างต้นเป็นความคิดที่พิจารณาเชิงวิชาการ ดังนั้น ในทัศนะของนักวิชาการแล้ว อาจกล่าวได้ว่า “ปรัชญา” คือวิธีการคิดอย่างมีระบบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ มีอยู่ หรือความพยายาม ที่จะค้นหาความสอดคล้อง ของแนวคิดและประสบการณ์ทั้งหมด

แจ็กสัน อาร์ เซอร์แมน (1934) กล่าวถึงความมุ่งหมายทั่วไปในการพัฒนาสมรรถภาพทางกายว่าการพัฒนาดังว่านี้จะช่วยให้ชีวิตเป็นสุข และพึงพอใจ เป็นการสร้างทักษะและทัศนคติ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นที่พักผ่อน ส่วนจุดหมายทางการบริหารนั้น หมายถึงปัจจัยที่จะให้การดำเนินการเป็นไปโดยสะดวกและบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

โจเซฟ แมคไควร์ (Joseph Mcquire) ได้เสนอแนวคิดในการบริหาร โดยอาศัยแนวคิดแบบ Macrocosmic View กับ Microcosmic View โดยแบ่งกลุ่มของแนวคิดออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มแนวความคิดอย่างกว้าง (Holistic Concepts)
2. กลุ่มแนวความคิดทางพฤติกรรม (Behavioral concepts)

แนวความคิดอย่างกว้าง การศึกษาตามแนวความคิดนี้ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ

1. ยึดถือองค์การเป็นส่วนรวม มิใช่มุ่งแต่เฉพาะสมาชิกขององค์การเป็นรายบุคคล
2. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการคาดคะเนการทำงานของบุคคล โดยชี้ว่าสมาชิกทุกคนในองค์การจะปฏิบัติตามอย่างมีเหตุผล
3. องค์การกำหนดเป้าหมายไว้แล้ว โดยจัดแจงรวบรวมเป้าหมายทั้งหลายขององค์การเข้าไว้ และเชื่อว่าเป้าหมายย่อมจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายรวม และเป้าหมายหลักขององค์การ

4. การดำเนินงานขององค์การ จะต้องคำนึงปัจจัยและแวดล้อมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารงานขององค์การ เช่น สภาพแวดล้อมของภูมิศาสตร์ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม ทางการเมืองและเศรษฐกิจ (อ้างถึงในปรีชา กลิ่นรัตน์, 2536)

แนวคิดด้านพฤติกรรม แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานตามแนวพฤติกรรม สรุปได้ 4 ประการ คือ

1. บุคคลแต่ละบุคคลเป็นสมาชิกและส่วนประกอบขององค์การ พฤติกรรมของบุคคลแต่ละบุคคลย่อมเป็นพฤติกรรมรวมขององค์การ
2. พฤติกรรมของคนขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ
3. แม้จะมีความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นผลทำให้พฤติกรรมต่างกัน แต่พฤติกรรมที่แตกต่างกันนี้ย่อมขึ้นอยู่กับผลรวมที่เป็นเป้าหมายสำคัญ
4. ระบบจิตใจในการบริหารองค์การแบบนี้ มักมีลักษณะซับซ้อน

ปรัชญาและแนวความคิดของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สรุปได้คือ วิธีการคิดอย่างมีระบบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ หรือเป็นความพยายามที่จะค้นหาความสอดคล้องของแนวคิดและประสบการณ์ทั้งหมด เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมาย และกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันกีฬา ที่มุ่งหวังทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพขององค์การและนักกีฬา ให้ได้รับโอกาสที่แสดงความเป็นเลิศทางกีฬา และเพื่อเป็นแชมป์เปี้ยน

2.3. วัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

จะนำเสนอวัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศโดยเริ่มจากระดับโรงเรียน ระดับอุดมศึกษา จนถึงวัตถุประสงค์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ของแผนพัฒนากีฬาชาติ วัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับโรงเรียน

การแข่งขันกีฬาในโรงเรียน อุดมคติขั้นสูงสุดของการกีฬาคือ “กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนาน” (ปรีชา กลิ่นรัตน์, 2536) ส่วนการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการศึกษา คือ โรงเรียนกีฬาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศโดยเฉพาะซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

จัดการด้านกีฬา สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้มีโอกาสได้รับการส่งเสริม และพัฒนาด้านความสามารถทางกีฬาให้สูงสุด ซึ่งจะเป็นการเตรียมและผลิตนักกีฬาของชาติ ให้มีความสามารถ และคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติของประเทศ วิเคราะห์และวิจัย เพื่อพัฒนามาตรฐานการกีฬา และนักกีฬาของประเทศ (โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี, 2534)

ในส่วนนี้จะนำเสนอวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ของศูนย์

กีฬาโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ดังกล่าว จะเป็นการปูพื้นฐานขั้นต้น ที่จะนำไปสู่การพัฒนากีฬาของชาติ (นพพร สรรนรินทร์, 2535) ดังนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในด้านการฝึกทักษะที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับพื้นฐาน จนถึงระดับความเป็นเลิศ
2. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในด้านการเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขัน กีฬาระดับชาติและนานาชาติ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในด้านการฝึกทักษะที่ถูกต้อง
4. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในด้านพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจนักกีฬา และมีคุณธรรม
5. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นผู้ที่มินิสัยรักและเห็นความสำคัญในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา
6. ส่งเสริมให้นักเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้านการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษา

จะนำเสนอวัตถุประสงค์ของการพัฒนากีฬาของสถาบันฯ ที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนากีฬา เพื่อความเป็นเลิศ ดังนี้

1. เพื่อให้โอกาสแก่นักกีฬาผู้มีความสามารถดีเด่นระดับชาติ มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง และมีความประพฤติเรียบร้อย ซึ่งเป็นกำลังของชาติในปัจจุบัน และจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต ได้เข้ามาศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ส่งเสริมให้นิสิตของโครงการพัฒนากีฬาชาติ มีการพัฒนาขีดความสามารถด้านกีฬาให้สูงขึ้น และพร้อมรับใช้ชาติ
3. เพื่อเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมให้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล่น และสนใจกีฬาอย่างทั่วถึง
4. เพื่อส่งเสริม นิสิตของโครงการพัฒนากีฬาชาติ เป็นผู้ที่มิคุณธรรม มีบุคลิกภาพ มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา สามารถเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการกีฬากับประชากรของประเทศได้ (จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2533)

วัตถุประสงค์ของการแข่งขันกีฬา เขตกรรมฝึกหัดครู ในส่วนที่จะพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (อ้างถึงในประพนธ์ ธนารักษ์, 2530)

1. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการกีฬา และตระหนักถึงคุณค่าทางการกีฬา รวมทั้งรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาที่มีความสนใจ และมีความถนัดในการเล่นกีฬา ได้พัฒนาความสามารถด้านกีฬาอย่างเต็มที่
3. เพื่อผลิตนักกีฬาไปสู่ระดับชาติ
4. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์แผนงานพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของแผนงานพัฒนานักกีฬาแห่งชาติ

แผนพัฒนานักกีฬาเพื่อการแข่งขัน

เพื่อยกระดับมาตรฐานกีฬาของชาติเพื่อการแข่งขันในประเทศ ระหว่างประเทศ การสร้างลักษณะนิสัย และทำให้ผู้เข้าทำการแข่งขันเข้าใจ กฎ ระเบียบของการกีฬา อันจะส่งผลให้เกิดความเคารพ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบสังคม (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2533)

แผนพัฒนาการกีฬาเพื่ออาชีพ

เพื่อพัฒนานักกีฬาสากลที่มีศักยภาพหรือกีฬาไทยบางชนิด ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญให้เป็นกีฬาอาชีพได้อย่างมีมาตรฐาน โดยการพัฒนาบุคลากรและดำเนินการด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องและจำเป็นกับการประกอบอาชีพ จูงใจให้องค์กรเอกชนร่วมส่งเสริมกิจการกีฬาเพื่อการอาชีพ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541)

แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

เพื่อให้ผู้เล่นได้มีโอกาสดูทดสอบและพัฒนาความสามารถ ทักษะ และจริยธรรมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศโดยสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงมาตรฐานของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน สถานที่ อุปกรณ์การแข่งขัน ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรม สมาคมอย่างแพร่หลาย รวมทั้งจัดให้มีกองทุน สวัสดิการสำหรับบุคลากรด้านกีฬา (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541)

2.4. แนวทางการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของประเทศไทย

การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) สำนัคนายกรัฐมนตรี

ถือเป็นองค์กรหลักในการพัฒนานักกีฬาของประเทศไทยโดยตรง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา และให้การสนับสนุนองค์กร สมาคม ชมรม สถาบันฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ความสำคัญดังกล่าวถือเป็นแนวทางการพัฒนานักกีฬาทุกระดับ

การศึกษาแห่งประเทศไทยหรือที่ชื่อย่อว่า กกท. ได้รับการสถาปนาขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2528 แทนองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507

วัตถุประสงค์หลักของการกีฬาแห่งประเทศไทย

1. ส่งเสริมกีฬา
2. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการกีฬา
3. ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำโครงการ แผนงานและสถิติเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา รวมทั้งประเมินผล
4. จัดช่วยเหลือ แนะนำ ร่วมมือในการจัดการและดำเนินกิจการการศึกษา
5. สำรวจ จัดสร้าง บุคลากรที่สำหรับการศึกษา
6. ติดต่อร่วมมือกับองค์การหรือสมาคมกีฬาทั้งในและนอกราชอาณาจักร
7. สอดส่องและควบคุมการดำเนินกิจการกีฬา
8. ประกอบกิจการอื่น ๆ อันเกี่ยวแก่หรือเพื่อประโยชน์ของการกีฬา

บทบาทและหน้าที่ของการกีฬาแห่งประเทศไทย

เพื่อการสนองนโยบายของรัฐบาลที่สำคัญ 6 ประการดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมกีฬา
2. ด้านการจัดระบบการดำเนินกิจการกีฬา
3. ด้านการควบคุมการกีฬา
4. ด้านการพัฒนาสถานกีฬาและสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
5. ด้านสวัสดิการการศึกษา
6. ด้านความช่วยเหลืออุดหนุนสมาคมและสถาบันทางการกีฬา(การศึกษาแห่งประเทศไทย,

2533)

การทำงานของการศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ 2 ชุด คือ

1. คณะกรรมการกีฬาแห่งประเทศไทย

ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายระดับชาติ โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ที่รับผิดชอบด้านการศึกษา) เป็นประธานกรรมการ และผู้ว่าการการศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ

2. คณะผู้บริหารกีฬาแห่งประเทศไทย

ทำหน้าที่กำหนดนโยบายต่อเนื่องจากคณะกรรมการกีฬาแห่งประเทศไทยและทำหน้าที่ฝ่ายบริหารดำเนินการให้นโยบายบรรลุผลในทางปฏิบัติ

การส่งเสริมกีฬาในส่วนภูมิภาค

เพื่อให้การส่งเสริมสามารถแพร่ขยายสู่ภูมิภาคมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 จึงบัญญัติให้มีคณะกรรมการการกีฬาจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือกิจการของ การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.)

คณะกรรมการการกีฬาจังหวัดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการผู้แทนกรมพลศึกษา ผู้แทน กกท. และบุคคลอื่น ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งอีกไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน เป็นกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เลขานุการ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการการกีฬาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่

1. ส่งเสริมกีฬาในจังหวัด
2. เสนอแนะโครงการส่งเสริมกีฬาในจังหวัดต่อ กกท.
3. ร่วมมือกับ กกท. ในการดำเนินการจัดแข่งขันกีฬา
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่ กกท. มอบหมาย
5. ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

สมาคมกีฬาที่ได้รับอุดหนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย

องค์กีฬาที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนประจำปีจากกกท. ได้แก่ สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย สมาคมบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย สมาคมโบว์ลิ่งแห่งประเทศไทย สมาคมมวยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมจักรยานสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมฟันดาบสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย สมาคมยิมนาสติกแห่งประเทศไทย สมาคมยูโดแห่งประเทศไทย สมาคมยิงปืนแห่งประเทศไทย สมาคมยิงเป้าบินแห่งประเทศไทย สมาคมยิงธนูแห่งประเทศไทย ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย สมาคมเทเบิลเทนนิสแห่งประเทศไทย สมาคมว่ายน้ำสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมวอลเลย์บอลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมมวยปล้ำแห่งประเทศไทย สมาคมสควอชแห่งประเทศไทย สมาคมซอฟท์บอลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมมวยไทยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมสนุกเกอร์แห่งประเทศไทย สมาคมกรีฑาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมฮอกกี้แห่งประเทศไทย สมาคมรักบี้แห่งประเทศไทย สมาคมยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมแข่งเรือใบ สมาคมกระรือแห่งประเทศไทย สมาคมขี่ม้าแห่งประเทศไทย สมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย สมาคมเรือยาวแห่งประเทศไทย สมาคมวินด์เซิร์ฟแห่งประเทศไทย สมาคมกอล์ฟแห่งประเทศไทย

สมาคมปิ่นปักกลัดแห่งประเทศไทย สมาคมเบสบอลแห่งประเทศไทย สมาคมรอฟเทนนิสแห่งประเทศไทย (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541)

การแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ การกีฬาแห่งประเทศไทย (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2533)

1. ส่งเสริมการกีฬาให้ขยายไปถึงเยาวชนทุกจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยแก่เยาวชนและปลูกฝังให้เยาวชนมีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เสริมสร้างประสบการณ์การแข่งขันกีฬาแก่เยาวชน ที่ได้รับการฝึกสอนมาแล้วอันเป็นการเพิ่มพูนมาตรฐานกีฬา เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศในอนาคต
3. ส่งเสริม ให้ทุกจังหวัดเข้าใจวิธีการดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาดำเนินการตามแบบธรรมเนียมสากล และช่วยให้เจ้าหน้าที่ด้านกีฬาในส่วนภูมิภาคได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการแข่งขันกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้เป็นแผนรองรับการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และอำนวยความสะดวกต่อการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ เป็นมหกรรมการแข่งขันกีฬายิ่งใหญ่ที่สุดของประเทศไทยเดิมที่การแข่งขันกีฬาแห่งชาติใช้ชื่อการแข่งขันว่า “กีฬาเขต” และได้มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็น “กีฬาแห่งชาติ” จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้(การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2533)

1. ส่งเสริมการกีฬาให้ขยายไปทั่วทุกจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยแก่ประชาชน และปลูกฝังให้ประชาชนมีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบ มีความรับผิดชอบ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. ส่งเสริมให้ทุกจังหวัดเข้าใจวิธีการดำเนินการจัดการแข่งขัน ตามแบบธรรมเนียมสากล และช่วยให้เจ้าหน้าที่ด้านกีฬา ในส่วนภูมิภาคได้รับการอบรม เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการแข่งขันกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เสริมสร้างประสบการณ์การแข่งขันกีฬาแก่ประชาชน อันเป็นการเพิ่มพูนมาตรฐานกีฬา เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศในอนาคต
4. เพื่อให้ได้มาซึ่งนักกีฬาผู้มีความสามารถ เตรียมไว้สำหรับการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศไปร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ

ในการอุดหนุนสมาคมกีฬา คณะกรรมการ กท. จะพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณส่งเสริมการกีฬาและการดำเนินงานให้แก่สมาคมกีฬา เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมกีฬาดังนี้ เงินอุดหนุน

กิจการทั่วไป เงินอุดหนุนการแข่งขันกีฬาภายในประเทศ เงินอุดหนุนการจ้างผู้ฝึกสอนกีฬา เงินอุดหนุนกรรมการบริหารองค์การกีฬาระหว่างประเทศ เงินอุดหนุนในกิจการกีฬาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกีฬา เช่น เงินค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน เงินค่าภาษีเดินทางออกนอกประเทศ เงินค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา

นอกจากนี้ กกท. ได้รับมอบหมาย ให้ดูแลการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนา กีฬาและการให้สวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคคลในวงการกีฬา ดังนี้

1. กองทุนเพื่อการพัฒนา กีฬาที่รัฐวิสาหกิจมอบให้ ตามมติคณะรัฐมนตรี
2. กองทุนสวัสดิการนักกีฬา
3. เงินสงเคราะห์สวัสดิการนักกีฬาและบุคคลในวงการกีฬา

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2540-2544)

แผนพัฒนา กีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2540 - 2544) ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541 ประกอบด้วย 6 แผนหลักดังนี้ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541)

1. แผนพัฒนา กีฬาขั้นพื้นฐาน
2. แผนพัฒนา กีฬาเพื่อมวลชน
3. แผนพัฒนา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
4. แผนพัฒนา กีฬาเพื่ออาชีพ
5. แผนพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการ กีฬา
6. แผนพัฒนา การบริหารการ กีฬา

จะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาการ กีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2540-2544) มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ พัฒนามาจากแผนพัฒนาเพื่อการแข่งขัน (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541) ได้นำเอาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการ กีฬา โดยกำหนดให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นทบวงหลักทบวงหนึ่ง และมีแนวทางการพัฒนา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงานพัฒนาการ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แนวทางที่สำคัญมี ดังนี้

1. พัฒนาระบบ และมาตรฐานการแข่งขัน กีฬาภายในประเทศระดับต่างๆ เช่น กีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ กีฬาชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย กีฬากองทัพไทย กีฬาสถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร และสมาคมกีฬา ฯลฯ

2. ให้การสนับสนุนสมาคมกีฬาสมัครเล่นทุกสมาคม อย่างเหมาะสม และทั่วถึงยิ่งขึ้น

3. พัฒนากติกา กฎระเบียบ และข้อบังคับการแข่งขัน กีฬาของชาติให้ทันสมัย เป็นไป

ตามมาตรฐานสากล

4. พัฒนาระบบการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติให้จังหวัด มีบทบาทมากขึ้น มีการส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันในนามของจังหวัด
5. พัฒนาหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อทำหน้าที่ดูแลนักกีฬา ในโครงการช้างเผือก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งทางด้านการกีฬาและการศึกษา
6. สนับสนุนให้สถานศึกษา จัดทำโครงการสวัสดิการ สำหรับนักกีฬา
7. สนับสนุนให้มีการจัดค่ายกีฬา เพื่อการแข่งขันระดับ สถาบัน จังหวัด เขต และระดับชาติ
8. ส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขัน หรือเข้าร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติ เพื่อเป็นการพัฒนามาตรฐานแก่นักกีฬา ให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์มากขึ้น
9. พัฒนาการจัดการแข่งขันและมาตรฐาน ของบุคลากรทางการกีฬา ให้ได้มาตรฐานสากลเพื่อการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ
10. จัดตั้งสถาบันผลิตผู้ฝึกสอนที่ได้มาตรฐาน เน้นการผลิตผู้ฝึกสอน ให้ครบอย่างน้อยภาคละ 1 สถาบัน
11. ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานของนักกีฬา และการแข่งขันกีฬา โดยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการกีฬา
12. สนับสนุนให้มีการจัดจ้างครูผู้ฝึกสอนที่มีความสามารถทั้งภายในและต่างประเทศ
13. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์กีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีความพร้อมทางด้านบุคลากร อุปกรณ์ สนามฝึกซ้อม ที่พักนักกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวก
14. สร้างสถานกีฬา เพื่อการจัดการแข่งขันที่มีมาตรฐาน เทียบเท่าสนามกีฬาที่ใช้จัดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ โดยเฉลี่ยอย่างน้อย 2 จังหวัด ต่อ 1 สถานกีฬา ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ
15. จัดศูนย์วัสดุอุปกรณ์กีฬาขึ้นในทุกจังหวัด ทุกอำเภอทั่วประเทศ เพื่อบริการนักกีฬาเยาวชน และประชาชนทั่วไป
16. สนับสนุนการผลิต และการใช้อุปกรณ์กีฬาภายในประเทศที่ได้มาตรฐาน โดยสนับสนุนในด้านการลงทุน มาตรการด้านภาษี และการลงทุน รวมทั้งลด หรือยกเว้นภาษีอุปกรณ์กีฬาจากต่างประเทศ ซึ่งไม่สามารถผลิตในประเทศได้
17. ส่งเสริมการจัดตั้งชมรม สโมสรกีฬา ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระดับจังหวัด จนถึงระดับอำเภอ
18. สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางกีฬา เช่น การจัดตั้งชมรม สมาคม การสนับสนุนการแข่งขัน การจัดการแข่งขัน รวมทั้งการสร้างสถานกีฬา สร้างนักกีฬา

19. ดำเนินการให้มีความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่มีศักยภาพ กับ สมาคมกีฬา และทีมกีฬาที่เป็นตัวแทนระดับจังหวัด และระดับชาติ

20. ส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางภาษี และการประชาสัมพันธ์ เป็นการจูงใจต่อการที่ ภาคเอกชน จะบริจาคเงิน และทรัพย์สิน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการกีฬาของชาติ รวมทั้งให้มี สิ่งตอบแทนในด้านอื่น ๆ มากขึ้น

21. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนากีฬา และสวัสดิการ แก่บุคลากรด้านการกีฬา
แผนงานพัฒนาการบริหารการกีฬา ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2540-2544)

กำหนดแนวทางไว้ ดังนี้(การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2541)

1. ส่งเสริมให้การกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการประสานความร่วมมือ และความรับผิดชอบระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการบริหารการกีฬาของประเทศ ให้ดำเนินงานได้อย่างเป็นผลสำเร็จตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

2. ประสานงาน และกำกับดูแลให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และพัฒนาการ กีฬาของประเทศ ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน พัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

3. ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ใช้แผนพัฒนาการกีฬา แห่งชาติ เป็นแผนแม่บทในการบริหาร และดำเนินงาน พัฒนาการกีฬา

4. กำหนดให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ แผนงานทั้ง 6 แผน ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่ง ชาติ คือ

- แผนงานพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย

- แผนงานพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงกลาโหม และการกีฬา แห่งประเทศไทย

- แผนงานพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวง ศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงกลาโหม

- แผนงานพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย และองค์การ เอกชน

- แผนงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย

- แผนงานพัฒนาการบริหารการศึกษา ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ

5. ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และพัฒนาการศึกษา ทำการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตนเองอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมขึ้น

6. ให้การกีฬาแห่งประเทศไทย ดำเนินการติดตามและประเมินแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติอย่างเป็นระบบ ระหว่างครึ่งแผน และสิ้นสุดแผน

7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทางวิชาการ เกี่ยวกับการบริหาร โดยการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

8. เร่งรัดให้มีการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศด้านการกีฬาในระดับประเทศ และระดับจังหวัด ซึ่งมีระบบ และมีการให้บริการสารสนเทศด้านการกีฬาที่ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ

9. พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อปลูกจิตสำนึกของเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีนิสัยรักการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา

10. พัฒนาสมาคมกีฬา ให้สามารถบริหาร และพัฒนากีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

11. ประสานงาน และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมกีฬา และสโมสรกีฬาในระดับอำเภอ ที่มีประสิทธิภาพ ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น

12. ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการบริหารและพัฒนาการศึกษาของ จังหวัดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ของแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ

13. กำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการกีฬาจังหวัด ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นรวมทั้งกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกีฬาจังหวัดให้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

14. ให้ความสำคัญกับการมีสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาซึ่งอยู่ในสภาพที่เหมาะสม และมีปริมาณเพียงพอในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

15. ให้การกีฬาแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันทบทวนและปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายเกี่ยวกับการกีฬา ให้สอดคล้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี พร้อมทั้งเร่งรัดให้มีผลบังคับใช้เพื่อคุ้มครอง ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและการพัฒนาการศึกษา บุคลากรทางด้านกีฬา และผู้สนับสนุนกีฬา

ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารและความคิดที่มีความสำคัญและสามารถนำไปประยุกต์ได้กับการพัฒนาการบริหารองค์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้งในระดับองค์กรและสถาบันต่อไป (การศึกษาแห่งประเทศไทย, 2541)

2.5. แนวทางในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษา

2.5.1 โครงสร้างการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษา

จากการประชุมสัมมนาของคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยระหว่างวันที่ 15-16 มิถุนายน 2539 เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบริการและพัฒนากีฬามหาวิทยาลัย ที่จะบริหารพัฒนากีฬาของสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดตั้งองค์กร สาระสำคัญดังนี้

1. ทบวงมหาวิทยาลัยต้องถือเป็นนโยบายที่จะให้ทุกมหาวิทยาลัย มีหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่บริหารพัฒนา และบริหารกิจกรรมกีฬา ซึ่งอาจจัดได้แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมในแต่ละมหาวิทยาลัย โดยที่อย่างน้อยหน่วยงานนี้จะต้องมีฐานะเทียบเท่า กอง ซึ่งอาจจะเรียกว่า กองพัฒนากีฬา กองกีฬาและสุขภาพ หรือกองกีฬาและอนามัย ตามความเหมาะสม
2. ในสายงานบังคับบัญชา ของมหาวิทยาลัยควรให้ กองพัฒนากีฬาอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักกีฬาและสุขภาพ
3. ให้โอนงานกีฬาในกองกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มาอยู่ในกองพัฒนากีฬา
4. เรื่องกำลังคน ในกองพัฒนากีฬาที่ตั้งขึ้นใหม่ ในระยะแรกที่รัฐบาลมีนโยบายจำกัดการเติบโตของหน่วยงานราชการ มาประจำในกองพัฒนากีฬา
5. ให้มีคณะกรรมการหนึ่งชุดมีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของกองพัฒนากีฬา
6. ภาระการงานของกองพัฒนากีฬาควรประกอบไปด้วย ภาระงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นอย่างน้อย

- 6.1 งานธุรการ
- 6.2 งานอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์กีฬา
- 6.3 งานสวัสดิการนักกีฬา
- 6.4 งานจัดการแข่งขันกีฬาภายใน
- 6.5 งานจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย
- 6.6 งานพัฒนากรรมการผู้ตัดสิน
- 6.7 งานกีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ
- 6.8 งานนันทนาการ
- 6.9 งานวิทยาศาสตร์การกีฬา

6.9 งานวิทยาศาสตร์การกีฬา

6.10 งานบริการการกีฬาแก่สังคม

6.11 งานวิจัยทางการกีฬา

7. ถึงแม้ว่าในระยะแรกจะยังไม่สามารถจัดอัตรากำลังเพิ่มเติมได้ และต้องอาศัยการเกลี่ยอัตรากำลังจากส่วนอื่น แต่การจัดตั้งกองพัฒนานักกีฬาจะต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง และปรากฏในระบบการบริหารของมหาวิทยาลัย มีการโอนบุคลากรจากส่วนอื่นเข้าสู่ตำแหน่งในกองพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นทางการ และมีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เช่น หน่วยงานปกติทั่วไปของมหาวิทยาลัย (คณะกรรมการการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย, 2539)

โครงสร้างการบริหารงานกีฬา รูปแบบที่ 1

มหาวิทยาลัย - อธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี - หัวหน้างานสำนักงานอธิการบดี

กองกิจการนักศึกษา - รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

งานกีฬา - หัวหน้างานกีฬา

ชมรมกีฬา - อาจารย์ที่ปรึกษา - ประธานชมรม

หน้าที่ - ให้บริการงานด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ วัสดุอุปกรณ์ สนามที่ใช้ในการเล่นกีฬา
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในกีฬาทุกระดับทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยส่งเข้า

แข่งขัน

โครงสร้างการบริหารงานกีฬา รูปแบบที่ 2

- การจัดการและส่งเสริมกีฬาภายในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

สำนักกีฬา/ศูนย์กีฬา ผู้อำนวยการศูนย์
(รูปแบบรัฐวิสาหกิจ)

การบริหารงาน - ขึ้นตรงต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัย

- ผู้อำนวยการศูนย์ แต่งตั้งโดย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
- บริหารจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสนามสำหรับผู้ให้บริการ เพื่อเป็นงบประมาณใช้จ่ายโดยตรงเฉพาะศูนย์

- การส่งเสริมกีฬามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา/คณะกรรมการอำนวยการ

โครงการรับนักกีฬาดีเด่น

ชมรม - อาจารย์ที่ปรึกษา - ประธานชมรม

หน้าที่ - ส่งเสริม ฝึกซ้อม เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทุกประเภททุกระดับของกีฬามหาวิทยาลัยที่ส่งเข้าแข่งขัน

2.5.2 โครงการรับนักกีฬา เพื่อส่งเสริมกีฬา เพื่อความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้ คือ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาผู้ที่มีความสามารถด้านกีฬาดีเด่น สามารถที่จะเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยการผ่านการคัดเลือกแบบโควต้าคือไม่จำเป็นต้องสอบแข่งขันกับนักเรียนนักศึกษาทั่วไป พร้อมกับให้ได้รับการพัฒนาด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้งระดับอุดมศึกษาและระดับชาติ(ประมวลวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ)

- โครงการ “พัฒนากีฬาชาติ” ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี 4 ปี
- โครงการรับสมัครและคัดเลือกผู้มีความสามารถทางกีฬาดีเด่น เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ “โดยวิธีพิเศษ” ระดับปริญญาตรี 4 ปี
- โครงการรับเยาวชนดีเด่นด้านกีฬา ของมหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี 4 ปี
- โครงการนักกีฬาดีเด่น (โครงการนักกีฬาช้างเผือก) ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี 4 ปี
- โครงการรับนักกีฬาดีเด่น ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับปริญญาตรี 4 ปี และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) 2 ปี

2.5.3 กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

โดยได้เริ่มจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความสามัคคี มีองค์การนักศึกษาร่วมกับชมรมกีฬา เป็นผู้ดำเนินการจัดการแข่งขัน จนถึงการแข่งขันครั้งที่ 2 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย(ก.ก.ท.ม.) โดยอยู่ภายใต้การส่งเสริมของรัฐบาลและขึ้นตรงต่อองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

เพื่อให้การส่งเสริมและการพัฒนากีฬามีประสิทธิภาพตามการเปลี่ยนแปลงของกีฬาชาติและนานาชาติ จึงได้มีการปรับปรุง ข้อบังคับ คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยให้เป็นสากล มุ่งเน้นความเป็นเลิศ และความสามัคคี ยังดำเนินการส่งนักกีฬาตัวแทนมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน และกีฬามหาวิทยาลัยโลก จะเห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนากีฬาในปัจจุบันและในอนาคตข้างหน้าการกีฬาจะได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทั้งระดับพื้นฐาน ระดับสถาบันอุดมศึกษา และระดับชาติ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาชาติทั้งด้านกีฬา ด้านสังคม และเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับนานาประเทศ (รวมคำแหง หัวหมากเกมส์, 2540)

จากส่วนนี้ในการวิจัยจะได้นำเสนอผลการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจากครั้งที่ 21 ปี พ.ศ. 2536 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงครั้งที่ 23 ปี พ.ศ. ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นข้อมูลการศึกษาทำการวิจัย การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 19 - 26 พฤศจิกายน 2536 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				
ผลการแข่งขัน 3 อันดับแรก				
มหาวิทยาลัย	ทอง	เงิน	ทองแดง	รวม
1. เกษตรศาสตร์	37	25	37	99
2. จุฬาลงกรณ์	36	36	25	97
3. ศรีปทุม	15	9	5	29
ครั้งที่ 22 ระหว่างวันที่ 2 - 9 ธันวาคม 2537 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์				
ผลการแข่งขัน 3 อันดับแรก				
มหาวิทยาลัย	ทอง	เงิน	ทองแดง	รวม
1. จุฬาลงกรณ์	43	31	26	100
2. เกษตรศาสตร์	37	33	39	109
3. รามคำแหง	21	20	22	63
ครั้งที่ 23 ระหว่างวันที่ 19 - 26 มกราคม 2539 ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้				
ผลการแข่งขัน 3 อันดับแรก				
มหาวิทยาลัย	ทอง	เงิน	ทองแดง	รวม
1. จุฬาลงกรณ์	32	20	32	84
2. กรุงเทพ	17	8	12	37
3. ธรรมศาสตร์	16	11	17	44
ครั้งที่ 24 ระหว่างวันที่ 14 - 21 มกราคม 2540 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง				
ผลการแข่งขัน 3 อันดับแรก				
มหาวิทยาลัย	ทอง	เงิน	ทองแดง	รวม
1 รามคำแหง	33	25	29	87
2 จุฬาลงกรณ์	31	25	20	76
3 เกษตรศาสตร์	18	26	40	84

(มหิคล ศาเลาเกมส์, 2541)

เพื่อพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยให้เป็นสากลมุ่งเน้นความเป็นเลิศนั้น ต้องมีนโยบายและแนวทางการพัฒนากีฬาที่เป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ จากการประชุมสัมมนา เรื่อง “นโยบายและแนวทางการพัฒนากีฬามหาวิทยาลัย” วันที่ 20 กันยายน 2538 สรุปใจความได้ ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

กีฬาเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคมตลอดมา มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพทางกายและด้านจิตใจ ซึ่งเป็นการสร้างทรัพยากรบุคคลให้กับสังคม เราจึงไม่อาจมองข้ามกิจกรรมด้านนี้ไปได้ และจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับสังคมยิ่ง ๆ ขึ้นไป จำต้องอาศัยแนวนโยบายการส่งเสริมและการกีฬาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยให้ตรงตามเจตนารมณ์ นโยบาย เป้าหมายที่วางไว้
 - เพื่อให้ผู้บริหารกีฬาในมหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย
 - เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างสถาบันสมาชิก
- หัวข้ออภิปรายเรื่อง “ การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย...ทิศทางการพัฒนา” ในหัวข้อนี้มีผู้อภิปราย 3 ท่านคือ

1. นายชัยรัตน์ คำฉ้วน	รองประธานโอลิมปิกประเทศไทย
2. นายเฉลิมชัย บุญรักษ์	ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม การกีฬาแห่งประเทศไทย
3. นายวรวิทย์ นกยูงทอง	ผู้สื่อข่าวโลกกีฬารายวัน

นายชัยรัตน์ คำฉ้วน รองประธานโอลิมปิกประเทศไทย ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็น 3 ประเด็นคือ

1. เป้าหมาย ของกีฬามหาวิทยาลัยไม่ชัดเจนโดยที่คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัย ไม่กำหนดเป้าหมายในการจัดให้ชัดเจนลงไปกว่า กีฬามหาวิทยาลัยนั้นจะเน้นในด้านใด

- 1.1 กีฬาเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
- 1.2 กีฬาเพื่อความสามัคคี
- 1.3 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของนักกีฬา

ทั้ง 3 ประเด็นนี้น่าจะเป็นเป้าหมายสำคัญของกีฬามหาวิทยาลัย

นอกจากนั้นยังตั้งข้อสังเกต จากการจัดกีฬาแต่ละครั้ง คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มุ่งเน้นความเป็นเลิศ แต่กระบวนการไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย เนื่องจากมีกีฬามากชนิดเกินไป บางชนิดไม่อยู่ในการแข่งขันนานาชาติมีการแข่งขันเพียงครั้งเดียว

ใน 1 ปี ซึ่งจะไม่สามารสร้างความเป็นเลิศให้นักกีฬาได้ระดับความสามารถของนักกีฬาถูกจำกัด โดยครั้งของการแข่งขันและภาระในการเรียน

2. อุปสรรค กีฬามหาวิทยาลัยมีอุปสรรคที่ทำให้การกีฬาไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร จะเป็น ซึ่งกีฬามหาวิทยาลัยเริ่มแข่งขันกันมาเป็นรูปแบบอย่างปัจจุบันนี้รวม 22 ครั้งซึ่งถ้าดูแล้วการดำเนินงาน 22 ปีน่าจะมีแนวทางหรือวิธีการที่พัฒนาขึ้นถึงขั้นสากลได้แต่ที่การพัฒนาเป็นไปได้ช้าก็ด้วย เหตุ 4 ประการ

1. งบประมาณ กีฬามหาวิทยาลัยขาดแคลนงบประมาณ ในการจัดอย่างเห็นได้ชัดการได้รับสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยและการกีฬาแห่งประเทศไทย

2. บุคลากร ปัญหาของบุคลากรในด้านการจัดการทางการกีฬาแต่ละสถาบัน มีศักยภาพไม่เท่าเทียมกัน บางสถาบันอาจมีความพร้อมด้านบุคลากร แต่บางสถาบันมีไม่เพียงพอ หรือ อาจจะไม่มีเลย ซึ่งในทบวงมหาวิทยาลัยเองก็มีบุคลากรในการจัดการด้านกีฬาเพียง 4 คน และเป็นหน่วยที่อยู่ในงานบริการการศึกษา ทำให้การดำเนินการด้านติดต่อประสานงานล่าช้า

3. แนวทางในการดำเนินงาน ไม่เหมือนกันไม่เป็นแบบเดียวกัน เนื่องมาจากเป้าหมายทางการกีฬต่างกันนั่นเอง คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย น่าจะกำหนดกีฬาไว้ให้สอดคล้องกับการแข่งขันกีฬานานาชาติ เช่น ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ หรือโอลิมปิก จะทำให้แต่ละสถาบันฯ มุ่งเน้นกีฬาเหล่านั้นให้ถึงระดับการแข่งขันขึ้น แนวทางให้การสนับสนุนนักกีฬา ไม่เอื้ออำนวยต่อสมาคมกีฬาที่มีอยู่

4. นโยบายบริหารกีฬา ของแต่ละสถาบันแตกต่างกันโดดเด่นเชิง ไม่มีหน่วยมารับผิดชอบโดยตรง ในสถาบันการศึกษาน่าจะมีศูนย์ สำนักกีฬาให้เด่นชัด มีผู้บริหารด้านกีฬาโดยเฉพาะ จะทำให้การส่งเสริมกีฬาเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในมหาวิทยาลัยเอง และระหว่างสถาบัน จะทำให้การกีฬาบรรลุเป้าหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะวิธีการดำเนินงาน

1. การจัดกีฬามหาวิทยาลัย ในส่วนของเจ้าภาพไม่ควรแข่งขันความฟุ่มเฟือย แต่แต่ละครั้งที่ผ่านมามักจะเน้นพิธีกรรมมากเกินไป ค่าใช้จ่ายอยู่ที่พิธีเปิด พิธีปิด ควรจะพิจารณางบประมาณที่การจัดการแข่งขันให้เป็นระบบสากลมากกว่า

2. ทุกสถาบันควรเคารพต่อกฎระเบียบ ที่คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ประกาศใช้อย่างเคร่งครัด จะทำให้ภาพพจน์ของกีฬามหาวิทยาลัยดีขึ้น กีฬาทุกระดับจะมองกีฬามหาวิทยาลัยเป็นแบบอย่างในการจัด เพราะผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยนั้นเป็นทรัพยากรบุคคลระดับสูงของประเทศชาติ

3. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน โดยเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเจ้าภาพกำหนดชนิดกีฬา จัดเตรียมเอกสารติดต่อประสานงานตลอดระยะเวลาในระหว่างการแข่งขันหากต้องใช้เวลานักกีฬาสามารถจะเข้าชั้นเรียน ณ มหาวิทยาลัยเจ้าภาพได้

4. พัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้เข้าใจการกีฬาเป็นอย่างดี

ผู้แทนสื่อมวลชน

ความคิดเห็นของผู้แทนสื่อมวลชนเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยที่ผ่านมา มีข้อสังเกตให้พิจารณา 3 ประเด็น ด้วยกันคือ

1. ทุกสถาบันฯ ไม่มีเจตนาจะเน้นความเป็นเลิศของนักกีฬา แต่เน้นความเป็นเลิศของสถาบัน โดยวัดกันที่ใครจะทำเหรียญทองได้มากกว่ากันโดยไม่คำนึงถึงกฎระเบียบและพยายามเอาเปรียบกันทุก ๆ ด้าน

2. ในกีฬามหาวิทยาลัยมีการประทุ้งคุณสมบัติกันมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ไม่น่าจะมีขึ้นในสถาบันการศึกษาชั้นสูง

3. มีการปลอมแปลงเอกสารของบางสถาบันโดยที่นักศึกษาเรียน 2 สถาบัน แก้ไขผลการเรียน ฯลฯ เพื่อให้ให้นักกีฬาที่มีความสามารถได้ร่วมการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

ในความคิดเห็นของผู้แทน สื่อมวลชน อยากเห็นกีฬามหาวิทยาลัย เป็นต้นแบบของการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ สิ่งที่จะทำได้คือ ทุกสถาบันเคารพกฎ ระเบียบที่วางไว้ พยายามเอาชนะด้วยความสามารถของนักกีฬาเป็นสำคัญ

ผู้แทนการกีฬาแห่งประเทศไทย

ความคิดเห็นของผู้แทน การกีฬาแห่งประเทศไทย ต้องการเห็นกีฬามหาวิทยาลัย มีความมุ่งหมายเด่นชัดทั้งความสามัคคีและความเป็นเลิศทางการกีฬาโดยที่ทางการกีฬาแห่งประเทศไทย จะให้การสนับสนุนทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ทุกสถาบันควรจัดให้มีสนามกีฬาในลักษณะ Sports complex

2. ทุกสถาบันน่าจะหยุดเรียน ในระหว่างการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายกิจการนักศึกษา, 2538)

2.5.4 โครงการรับนักกีฬา เพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นด้านการกีฬา ได้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐ/เอกชนเพื่อที่จะได้รับการศึกษาและการฝึกซ้อมกีฬาสำหรับเยาวชนในการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพทางการศึกษาและการกีฬา เพื่อเป็นกำลังที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- โครงการคัดเลือก “นักกีฬารุ่นเลิศ” เพื่อศึกษาในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- โครงการรับนักกีฬาโควตาพิเศษ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

- โครงการรับนักศึกษาเรียนฟรีตลอดภาคการศึกษา 20 ทุน สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา
- ส่งนักกีฬาของมหาวิทยาลัยเข้าเป็นตัวแทนของจังหวัดเข้าแข่งขันกีฬาแห่งชาติ
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอุดมศึกษา

วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โครงการให้ทุนการศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา จำนวน 10 ทุน
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอุดมศึกษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

นพพร ศรีนรินทร์ (2535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนานักกีฬา สู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2535 - 2545) ของศูนย์กีฬาโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

1. จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของศูนย์กีฬาโรงเรียน จะส่งเสริมและปลูกฝังนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีใจรัก ตระหนักและเห็นความสำคัญในการออกกำลังกาย ให้เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจนักกีฬา และมีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ทางด้านกีฬา ให้ได้รับการฝึกทักษะกีฬาที่ถูกต้อง ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน จนถึงระดับสู่ความเป็นเลิศ
2. บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานของศูนย์กีฬาโรงเรียน จะมีการส่งเสริมกีฬาของนักเรียน โดยการจัดสถานที่ในการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ให้เพียงพอกับความต้องการ มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ บริการแก่นักกีฬา มีการนำหลักวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ ในการพัฒนานักกีฬา ตลอดจนการติดตามผล และการประเมินการดำเนินงานของศูนย์กีฬาอย่างต่อเนื่อง
3. การบริหารงานทั่วไปของศูนย์กีฬาโรงเรียน จะมีการสนับสนุนจากรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ให้บรรลุการพัฒนานักกีฬาระดับนักเรียน ในโรงเรียน เข้าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาทุกระดับ นอกจากนั้น จะมีการจัดตั้งองค์การกลาง โดยเฉพาะเพื่อเข้ามาบริหาร และดำเนินงานด้านบุคลากร งบประมาณ การประสานงาน ประชาสัมพันธ์ สนาม อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักกีฬา และการให้การฝึกอบรม ผู้ฝึกสอน และผู้ดูแลนักกีฬาที่มีประสิทธิภาพ

4. มีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านการวางแผนการพัฒนานักกีฬา การจัด การแข่งขัน การฝึกอบรม บุคลากร วิทยาศาสตร์การกีฬา อาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

ปรีชา พงษ์เพ็ง (2536) การศึกษาปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 21 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 21 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นคณะกรรมการ 18 ฝ่าย และคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา 23 ชนิด จำนวน 123 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการวิจัย โดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรตอบ และทำการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการจัดการแข่งขัน จำนวน 5 คน หลังจากนั้น นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผลการสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ในรูปความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. คณะกรรมการ 18 ฝ่าย และคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา 23 ชนิดกีฬามีความเห็นตรงกันว่า การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 21 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนองตอบวัตถุประสงค์การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 21 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นส่วนมาก

2. คณะกรรมการ 18 ฝ่าย และคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา 23 ชนิดกีฬา มีความคิดเห็นว่า การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 21 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีปัญหามากในด้านการจัดสรรงบประมาณล่าช้า บุคลากรไม่มีเวลาพอที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ขาดสถานที่ประสานงานและยานพาหนะในการดำเนินการ ในการวางแผนกรรมการไม่ได้ศึกษาความพร้อมของทรัพยากรในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไม่มีการประเมินผลการทำงานระหว่างการดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาด้านการจัดการและปฏิบัติการพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

นพพร สอนสม (2537) สภาพและปัญหาการบริหารชมรมกีฬา ของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารชมรมกีฬา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ปฏิบัติงานชมรมกีฬา กับผู้บริหารงานกิจกรรมนิสิต ในเรื่องปัญหาการบริหารชมรมกีฬาของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัย จำนวน 122 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 111 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 91.0 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าความแตกต่าง ด้วยค่า “ที”

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพของชมรมกีฬาในปัจจุบัน ได้จัดกิจกรรมกีฬาเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในหมู่นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษามีภาระอื่น คือ เป็นผู้สอนหนังสือ ในขณะที่ประธานชมรมต้องเรียนหนังสือ และเป็นนักกีฬาด้วย อาจารย์ที่ปรึกษามักบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม และให้คำปรึกษาเมื่อประธานชมรม และ / หรือกรรมการชมรมมีปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานชมรมมีโอกาสพบกันค่อนข้างบ่อย สาเหตุที่ทำให้อาจารย์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพราะต้องการทำประโยชน์ให้แก่มหาวิทยาลัย ส่วนนิสิตรับเป็นประธานชมรม เพราะได้รับการเลือกตั้ง และเป็นผู้ที่มีความสนใจและชอบกีฬานั้น ๆ

ปัญหาที่ผู้ปฏิบัติงานชมรมกีฬา เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับ มากที่สุด คือ ชมรมไม่มีสถานที่ติดต่อกับนิสิตทั่วไป สิ่งที่เป็นปัญหาในระดับ มาก คือ ชมรมขาดสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ชมรมส่วนใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ชมรม และสิ่งที่เป็นปัญหาในระดับ มาก คือ ชมรมจัดกิจกรรมการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจาก 58 ข้อ พบว่า มีเพียง 22 ข้อ ที่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ได้แก่ ชมรมส่วนใหญ่ขาดสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ กรรมการชมรมไม่เข้าใจระบบการติดต่องานราชการ กรรมการชมรมขาดความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคการบริหารงานชมรม

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ชูนเมกเกอร์ (Shoonmaker, 1981) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างวิทยาลัยในวิทยาลัยคริสเตียนที่คัดสรร โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้จัดโปรแกรมพลศึกษา ในวิทยาลัยคริสเตียนในตอนกลางวันของแอตแลนติก และตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมกีฬามหาวิทยาลัยคริสเตียนแห่งชาติ (National Christian Collage Athletic Association) ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดและการดำเนินการกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในวิทยาลัยเหล่านี้ ไม่ได้ยึดถือหลักการต่าง ๆ มากนัก และการสนับสนุนหลักการต่าง ๆ ให้ได้ผลนั้น อยู่ภายใต้การประสานงานกันเป็นอย่างดี สำหรับสมาคมกีฬามหาวิทยาลัยคริสเตียนแห่งชาตินั้น ไม่ค่อยให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างวิทยาลัยคริสเตียนขนาดเล็กเท่าที่ควร

แคช (Cash, 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารการกีฬาในระดับวิทยาลัย : และการทดสอบความตรง” ผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานเกี่ยวกับการกีฬา คือ การจัดการด้านธุรกิจการเงิน การจัดการด้านการบริหารงานบุคคล

แคลนดอน และ ก๊อค (อ้างในประวัติ เสงี่ยม, 2530) ได้ศึกษานักกีฬาชั้นแนวหน้าของวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ชาย ณ มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน เพื่อวัดปัจจัยที่ทำให้พวกเขามีส่วนร่วมในการกีฬา ข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของพ่อแม่มีความสำคัญมากที่สุด และเพิ่มมากขึ้นในระดับอุดมศึกษาการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การสนับสนุนที่ได้รับจากตัวแทนการอบรมเรียนรู้นั้นผันแปรไปตามประเภทกีฬา